

בס"ד. לקוטי שיחות, חלק כ"ח מטות ב' (א) – ביאור הרש"י "כל הורג נפש"

	הרש"י	הדיוקים	הביאור
1	ד"ה כל הרג נפש	מה קשה לו לרש"י?	לפי פש"מ, מפרשתנו חוזר על כל ההלכות שכבר ניתנו בפ' חוקת, לפי שזה נוגע למעשה. ותמוה "כל הורג נפש" משמע טומאה מעצם ההריגה (ולא מצד נגיעה או אהל), שזה גדר חדש בטומאה שלא נזכר כלל בפ' חוקת?
2	ר' מאיר אומר בהורג בדבר המקבל טמאה הפתוב מדבר,	למה מביא רש"י א"ז פה ולא בפ' חוקת ששם הובא בהספרי?	לכן או' רש"י שא"ז גדר חדש בטומאה, אלא פרט בטומאת מגע, שכל כלי שנוגע במת (וזה כלי שמקבל טומאה) ה"ז מחובר למת, וכל מי שנוגע בהכלי ה"ז כאילו נוגע במת עצמו. ולכן מביא רש"י ענין זה פה, לתרץ התמי' הנ"ל שמתעורר דוקא בפרשתנו על התיבות "כל הורג נפש".
3	ולמדך הפתוב שהכלי מטמא אדם בחבורי המת כאילו נוגע במת עצמו,	למה מוסיף רש"י תיבות אלו על מ"ש בספרי?	בלי הוספת תיבות אלו ה"א שטומאת ההורג הוא לפי שחרב ה"ה כחלל, ולכן הכלי שהרג עמה נעשית אבי אבות הטומאה, והנוגע בה טמא מצד הנגיעה בהכלי. אבל רש"י אינו לומד כן, שהרי מהפסוק משמע שהמדובר הוא על ההורג ולא כל הכלי, ואם לומדים שהוא מצד הכלי הרי העיקר חסר מן הספר. ולכן מוסיף רש"י תיבות אלו, להסביר שהחידוש הוא שהאדם הנוגע בכלי ה"ז כאילו נוגע במת עצמו, ולכן כ' כל הורג נפש (ההדגשה על ההורג ולא על הכלי).
4	או יכול אפלו זרק בו חץ והרגו? תלמוד לומר וכל נגע בחלל, הקיש הורג לנוגע, מה נוגע על ידי חבורו, אף הורג ע"י חבורו.	מאי קמ"ל? לכאן זה מובן ממ"ש לפני"ז ברש"י?	ואין לומר כהרא"ם שהוא לשלול הסברא שהטומאה באה מעצם ההריגה, שהרי (כנ"ל 1) אי"ז מתאים עם פש"מ לחדש גדר חדש בטומאה. לפי שאי"ז נגיעה כפשוטה (שהרי זה באמצעות הכלי), יש סברא לומר שזרק חץ, שהרג אותו מכחו שיש בהחץ, שגם זה נק' נגיעה שיהי' טמא עי"ז. וע"ז אומר רש"י שיש היקש, שלפי שזה בא בתור פרט בטומאת מגע, לא מספיק כחו אלא צ"ל חיבור ע"י נגיעה.
5	בעל המימרא – ר' מאיר	מה נוגע לנו להוסיף שם בעל המימרא?	עדיין ישאול תלמיד ממולח: סו"ס למה לחלק בין הריגה בכלי או ע"י חץ, הרי בשניהם אי"ז נגיעה אמיתית. לכן מביא רש"י בשם ר' מאיר, שס"ל דבגרמי הוא חייב, אף שגרמא בנזקין פטור, דהיינו שגרם באופן של קירוב חייב ובאופן של ריחוק פטור. וכמו"כ בנדו"ד, טומאה ע"י דבר אחר בקירוב (חרב וכיו"ב) טמא, ע"י דבר אחר בריחוק (חץ) אינו טמא.

בס"ד. לקוטי שיחות, חלק כ"ח מטות ב' (ב) – רש"י ורמב"ם בטומאה בחיבורין

	רש"י	רמב"ם	
1	נקודת הלשיתת':	לשיטת רש"י הדין ד"כל הורג נפש" הוא מטעם טומאת מגע (שע"י האחיזה בחרב וכיו"ב ה"ז "כאילו נוגע במת עצמו"), ודוקא בדבר המקבל טומאה	לשיטת הרמב"ם אין טומאה בחיבורין מה"ת, ו"כל הורג נפש" הוא מטעם "החרב כמת"
2	"או יכול (שאכן יש קס"ד כזו) אפלו זרק בו חץ והרגו, ת"ל וכל נגע בחלל, הקיש הורג לנגוע..."	ולכן יש קס"ד שזרק חץ, לפי שזה בא מכחו, גם זה נק' חיבור לטומאה, ולכן צריכים ההיקש לשלול סברא זו.	"וכי תעלה על דעתך שזה ירה חץ והרג..." דהיינו שזה מופרך לגמרי, ואכן אינו מביא ההיקש
3	(אינו מביא הדוג' דאבן)	ולכן אינו מביא הדוג' דאבן, לפי שאם הטומאה באה מצד החיבור למת ה"ז שייך רק אם הדבר מקבל טומאה שאז אפשר לחבר (ואבן אינו דבר המקבל טומאה).	לפי שרוצה לשלול הסברא שהטומאה הוא מעצם ההריגה (שבזה אין חילוק בין דבר המקבל טומאה או לא), לכן מביא דוג' גם ממשוה שאינו מקבל טומאה
4	"אפלו זרק בו חץ והרגו" (מדגיש בו, והרג אותו)	ומדייק "בו" והרגו" להדגיש השייכות בין ההורג והמת.	ולכן א"א "בו" והרגו" – לפי שמדובר על הסברא שהטומאה הוא מעצם ההריגה, בלי שייכות להנהרג.

הפסוקים:

פ' חוקת, פרק יט, פסוק טז: וְכָל אֲשֶׁר יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלֵי־חֶרֶב אִן בְּמֹת אִו־בְּעֵצִים אָדָם אִן בְּקֶבֶר יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים:

פ' מטות, פרק לא, פסוק יט: וְאַתֶּם חֲנֹו מִחֻוִן לְמַחֲנֶה שְׁבַעַת יָמִים כָּל הָרֶג נֶפֶשׁ וְכָל | נִגַּע בַּחֲלָל תִּתְחַטְּאוּ בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אֲתֶם וּשְׂבִיכֶם:

רש"י: כל הרג נפש. ר' מאיר אומר בהורג בדבר המקבל טמאה הפתוב מדבר, ולמדך הפתוב שהפלי מטמא אדם בחבורי המת כאלו נוגע במת עצמו, או יכול אפלו זרק בו חץ והרגו? תלמוד לומר וכל נגע בחלל, הקיש הורג לנגוע, מה נוגע על ידי חבורו, אף הורג ע"י חבורו (ספרי במדבר י"ט):

רמב"ם הל' טומאת מת פרק ה':

ג: כלים שנטמאו במת בין במגע בין באהל הרי הן לנגוע בהן כנגוע במת עצמו. מה המת מטמא הנוגע בו בין אדם בין כלים טמאת שבעה אף כלים שנטמאו במת הם והכלים או האדם שיגע בהן טמאין טמאת שבעה. שנאמר (במדבר יט טז) "בחלל חרב או במת". מפני השמועה למדו שהחרב כמת והוא הדין לשאר כלים. בין כלי מתכות בין כלי שטף ובגדים. הרי הוא אומר (במדבר לא יט) "כל הרג נפש וכל נגע בחלל" וכי תעלה על דעתך שזה ירה חץ והרג או זרק אבן והרג נטמא שבעת ימים. אלא הורג נפש בחרב וכיצא בה שנטמא בנגיעתו בכלי שהרג בו שהרי נגע הפלי במת...